

Spis treści

Uwagi o pedagogice społecznej, z której czerpię inspiracje do badań zaangażowanych. Wprowadzenie	9
--	---

ROZDZIAŁ 1

Wokół polityk: społecznej, edukacyjnej i płci. Uściślenia definicyjne i wzajemne zależności	29
1.1. Polityka – jej odczuwalność w codziennym życiu	31
1.2. Zjawiska tradycyjnie określane pojęciem polityki	34
1.3. Polityka społeczna. Aspekty społeczny i polityczny	37
1.4. Polityka edukacyjna	43
1.4.1. Definicja terminu	43
1.4.2. Edukacja, jej znaczenie dla społeczeństwa demokratycznego	49
1.4.3. Aspekt aksjologiczny polityki edukacyjnej	54
1.4.4. Nauczyciele/nauczycielki, pedagodzy/pedagożki, wychowawcy/wychowawczynie – realizatorzy i aktywne podmioty polityki edukacyjnej	61
1.5. Pytanie o politykę płci	68

ROZDZIAŁ 2

Kulturowej i ludzkiej różnorodności emanacja lokalna (polska). Przyczynek do dyskusji o edukacji – w obrazach naszkicowany	75
2.1. Obraz pierwszy: rysunek humorystyczny w prasie. W roli Innego – transseksualista/transgenderysta	85
2.2. Obrazy drugi i trzeci: publikacja prasowa i wypowiedź na portalu internetowym. W roli Innego – obco brzmiąca i niepokojąca kategoria pojęciowa <i>gender</i>	86
2.3. Obrazy czwarty i piąty: wywiad telewizyjny i publikacja prasowa. W roli Innego – kobiety walczące o sprawiedliwy porządek (w Rosji)	89
2.4. Obraz szósty: protest w szkole, jego komentarz w przestrzeni publicznej (prasie), komentarz komentarza w sądzie (i prasie oraz internecie). W roli Innego – niewierzący i/lub protestujący przeciw symbolom religijnym w przestrzeni publicznej	90

2.5. Obraz siódmy: wykład w jednym z kościołów zarejestrowany na płycie kompaktowej. W roli Innego (Innych) – <i>gender</i> , gej, „media lewacko-ateistyczne”	91
2.6. Obrazy ósmy i dziewiąty: debaty w samorządach dotyczące strategii i polityki regionów/miast, z odniesieniem do dziedzictwa kulturowego. W roli Innego (Innych) – poglądy liberalno-lewicowe i niebezpieczny marzyciel/utopista	96
2.7. Obrazy dziesiąty i jedenasty: mobbing w szkole, proces sądowy komentowany przez media. W roli Innego – uczeń o orientacji homoseksualnej	99
2.8. Obrazy dwunasty i trzynasty: dramatyczny apel rektora w obronie Innych – świadectwo nieskuteczności (braku?) edukacji na rzecz akceptacji różnorodności kulturowej, stanowisko rektorów w obronie wolności nauki	102

ROZDZIAŁ 3

Równość różnorodności? Kultury męska i żeńska. Obecność płci kulturowej w sferze symboli	107
3.1. Kulturowa tożsamość płci (<i>gender</i>) – znaczenie terminu, refleksja nad jego obecnością w badaniach społecznych	110
3.2. Wgląd w przeszłość. Potrzeby świata kobiecego w myśli społeczno-oświatowej Heleny Radlińskiej	113
3.3. Doświadczanie wielokulturowości, znaczenie edukacji międzykulturowej. Niedostrzegany aspekt płci kulturowej	117
3.4. Androcentryczna wizja świata a feministyczna analiza kultury. Rozbieżność doświadczeń kobiet i mężczyzn	121
3.5. O potrzebie rekonstrukcji historii. Odzyskiwanie historii kobiet	130
3.6. Język – narzędzie oddziaływań wychowawczych. Szacunek a równość płci w języku	135
3.7. Przemiana kulturowa i zmiany postaw wobec równości płci. Świadectwa emancypacji kobiet	145

ROZDZIAŁ 4

Polityka równego statusu kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej a polityka płci w Polsce i w polskiej edukacji	153
4.1. Zasada równego traktowania kobiet i mężczyzn – wgląd w przeszłość	155
4.2. Europejska polityka wobec zasady równości kobiet i mężczyzn	159
4.2.1. Prawo Unii Europejskiej oraz normy prawa międzynarodowego dotyczące równości pod względem płci (w tym równości płci w edukacji).	163
4.3. Polityka płci w Polsce po 1989 roku. Instytucjonalne mechanizmy regulowania pozycji kobiet i mężczyzn. Działania i zaniechania	171
4.4. Realizacja zasady równości płci w systemie edukacji. Wybrane zagadnienia	187
4.4.1. Swoistość edukacji seksualnej w Polsce – lęk przed różnorodnością	189
4.4.2. Równość płci i partnerstwo w podręcznikach w świetle analiz eksperckich	197
4.4.3. <i>Gender w podręcznikach. Projekt badawczy. Raport.</i> Studium przypadku	202

Zakończenie	207
Bibliografia	219
Indeks osób	239
Summary	249
Zusammenfassung	251